

го управління як «governance» відноситься до «діяльності, яка базується на загальні, спільні цілі». Політичне управління як «governance» представляє собою більш всеохоплюючий феномен, оскільки він передбачає не тільки урядові структури, але й неформальні, недержавні механізми.

Таким чином, проведений аналіз понять «державне управління», «публічна політика» та політичного управління в значенні «governance» дає змогу говорити, що кожне з них має свої особливості й тому вони не співпадають з поняттям «політичне управління», а лише частково розкривають певну його сторону.

Купцова І. І.

Національний університет «Одеська юридична академія», аспірант кафедри соціальних теорій

РОЛЬ АРХЕТИПУ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИКА

Сучасна техніка міфотворчості представляє собою різноманітні способи дозування соціально важливої інформації. Дихотомія раціонального та ірраціонального компонентів політичного міфу лежить в основі техніки створення політичного іміджу.

Проекцією ірраціональної складової політичного міфу в рамках дослідження політичного іміджу є поняття архетипу. Технологічна значимість міфу в процесі створення політичного іміджу полягає в його здатності інтегрувати в політичний процес архетип як готову форму, на основі якої створюється образ. Введена К. Г. Юнгом категорія архетипу як певного символічного образу, що міститься у колективному несвідомому, актуалізувалася в рамках досліджень політичного лідерства. Ідентифікація архетипу відбувається через особистісні риси політичного актора, зокрема, через харизму. Вдалий імідж формується саме на архетипічній основі, завдяки чому він може проіснувати протягом тривалого часу.

Взаємозалежність типу лідерства та політичної ситуації є логічним продовженням архетипічної взаємодії. Окремі політичні ситуації вимагають включення лідера, імідж якого в більшій мірі відповідає архетипу «героя», «рятівника», «царя» і т. д. Особливістю ірраціонального компоненту політичної презентації є апелювання до національної міфології. Архетипи в певній мірі представляють собою символічні образи, що лежать в основі національної культурної традиції. Вдала інтерпретація архетипу з національною специфікацією, втілена у іміджі політичного лідера, нерідко стає основою передвиборчої стратегії. Л. Й. Зубрицька та В. В. Колотило пов'язують інтерпретацію архетипа героя із традиційним для української ментальності образом опального козака, сповненого авантюризму, хитрощів та войовничості» (Л. Й. Зубрицька, В. В. Колотило. Архетипи української ментальності як підґрунтя сучасних політичних міфів // Гуманітарні студії: збірник на-

укових праць. – № 8, – 2010. – с. 144). В новій політичній історії України цей архетип активно використовувався у іміджі Віктора Ющенка під час «помаранчевої революції». Ющенко репрезентували як активного борця, мученика, який цілком відкинувши існуючу систему, спрямовує свої сили на створення нової. Доволі яскравим прикладом використання архетипу, заснованого на національній ментальності, є імідж Юлії Тимошенко. Архетип сакралізованого образу України-жінки, матері та берегині, який для українців символізує свободу, мир, злагоду, любов, символи – які активно використовувалися під час президентської кампанії. Слоган («Вона – це Україна») та символічний елемент (традиційна зачіска заміжньої української жінки – коса) стали основою її опозиційного іміджу.

Техніка перетворення позитивного за змістом архетипу на політичний імідж у науковій літературі отримала назву героїзації. У розвитку індивідів та цілих груп відмежування від чого-небудь відіграє не меншу роль, ніж привабливість вигаданих або реальних особистостей. Тому процес героїзації нерідко супроводжується протилежним за змістом процесом створення антиобразу або негативного іміджу конкурента. В науковій літературі прийом дискредитації політичного лідера, що застосовується як знаряддя негативної стереотипізації отримав назву «демонізація».

Технологія «демонізації» доповнює модель дихотомічного світу, в якому міфологічна модель має мати визначені полюси – позитивний та негативний. Образ ворога виступає важливою умовою інтеграції спільноти на фоні суспільно-політичної кризи. Героїзація та демонізація – протилежні за змістом процеси, що здійснюються у формі популяризації, або, навпаки, дискредитації політичного лідера. Моральна оцінка особистісних якостей лідера в даному випадку визначає характер процесу міфотворення.

На думку вітчизняного дослідника Г. Г. Почепцова схеми героїзації можуть мати декілька варіацій. З одного боку, антигерой може бути людиною, з іншого – стихією. Як приклад він приводить відому схему, до якої часто зверталась радянська пропаганда – битва за врожай, в якій відтінок боротьби наявний в чистому вигляді, хоча варіант негативного героя відсутній. » (Почепцов Г. Г. Информационно-политические технологии / Г. Г. Почепцов. – М: Центр, 2003, с. 93) Незалежно від обраної моделі, в кожному разі від героя вимагається активізації якостей воїна-захисника. Процес демонізації породжує тип кризової ситуації, в рамках якої дії героя створюють позитивний полюс нової реальності. Конструювання кризової ситуації ґрунтується на комунікаційних механізмах, найбільш ефективних в умовах масового інформаційного суспільства. Ототожнення ідеї боротьби з особистісними якостями політичного діяча складають важливу частину технології міфотворення, яка значно впливає на сучасний політичний процес.

В контексті виборчих перегонів відбувається актуалізація процесу героїзації кандидатів. Біографія політичного лідера подається як історія, пов'язана з поляризацією цінностей. Міфологізацію іміджу в ході передвиборчої боротьби пов'язано з фіксацією у свідомості виборців образів «свій» – «чужий» – створюються штучний кризовий фон. Так здійснення певного політичного вибору позиціонується як єдиний можливий варіант розв'язання складної ситуації в країні.

Матієнко А. В.

Національний університет «Одеська юридична академія», здобувач кафедри соціальних теорій

ВПЛИВ МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ НА РОЗВИТОК ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ

У сучасному світі практично не існує етнічно гомогенних держав. До таких можна умовно віднести тільки 12 країн, (9 % всіх держав світу), тобто, людям різних національностей так чи інакше доводиться співіснувати на одній території, і мирне життя складається далеко не завжди.

Етносоціальні (міжнаціональні) конфлікти відносяться до числа найбільш складних і важко вирішуваних.

У повсякденній практиці під час обговорення міжнаціональних відносин, ефективності чи неефективності національної політики держави, звичайно маються на увазі певні нації. При цьому різні нечисленні етнічні групи особливо не виділяються, хоча їх кількість, наприклад, в Україні досить значна. Тому більш точним буде застосування, у тому числі і до конфліктів, поняття «раса» – народ, плем'я, група людей, що говорять однією мовою, визнають своє єдине походження, що володіють своїми звичаями й укладом життя, що відрізняє їх від інших груп. Міжетнічна політика держави покликана регулювати соціально-політичні відносини з метою узгодження інтересів різних етнічних і національних груп і найбільш повного задоволення їхніх потреб.

Однією з основних причин загострення міжнаціональних відносин і виникнення етносоціальних конфліктів у пострадянських країнах стала криза всіх структур влади в СРСР і використання національних інтересів корумпованими групами, перенос соціального невдоволення в сферу міжнаціональних відносин. Не можна не бачити також і роль штучно розпаленої релігійної нетерпимості.

Для таких конфліктів характерні певний рівень організованості дій поряд з масовими заворушеннями, сепаратистськими виступами аж до громадянської війни. Оскільки вони виникають у багатонаціональних державах, будь-який внутрішній конфлікт у них неминуче набуває політичний характер. Тому часом буває важко провести чітку межу між соціальним, політичним і міжнаціональним конфліктом. Етнічний конфлікт може ви-